

In memoriam

Akademik Petar Vlahović
(1927-2016)

Jedan od osnivača „Antropološkog društva Jugoslavije“, njegov dugogodišnji predsjednik, doživotni počasni predsjednik „Antropološkog društva Srbije“, akademik Petar Vlahović, na večni počinak otišao je 3. jula 2016. godine. Njegovom smrću izgubili smo uglednog člana, dragog kolegu i odanog prijatelja.

Rođen je 28. juna 1927. godine u selu Slatina, opština Prijepolje. Osnovnu školu završio je u rodnom mestu 1938. godine. Gimnaziju je pohađao u Kolašinu, Beogradu i Vršcu od 1938-1948, sa prekidima u toku ratu. Aktivno je učestvovao u NOB-u od juna 1943. godine. Krajem rata je jedan od organizatora školstva u Prijepoljskom kraju. Etnologiju je studirao na Filozofskom fakultetu u Beogradu od 1948-1952.

Od završetka studija radio je na Filozofskom fakultetu u Beogradu, gde je i doktorirao 1958. godine. Specijalizirao je etničku antropologiju na „Fakultetu kineskog jezika za strance u Pekingu“ od 1955-1957. godine i u Ljubljani od 1958-1960 kod profesora Bože Škerlja. Potom je boravio na studijskom radu u Poljskoj, i to u gradovima Poznanj, Varšava, Krakov i Vroclav, potom u SSSR-u u Moskvi, Kijevu, Minsku, Talinu, kao i u Italiji, Bugarskoj, Grčkoj i drugim zemljama Evrope.

Na „Filozofskom fakultetu u Beogradu“ predavao je „Etnologiju Jugoslavije“ i „Etničku antropologiju“ na redovnim i postdiplomskim studijama. Rukovodio je izradom diplomskih radova, magistarskih teza i doktorskih disertacija. Njegovim zalaganjem „Etnička antropologija“ uvodi se kao diplomski predmet na „Filozofskom fakultetu u Beogradu“. Postdiplomsku nastavu iz antropologije držao je na „Univerzitetu u Ljubljani“, a gostujući profesor antropologije bio je na mnogim univerzitetima u Jugoslaviji, kao i mimo njenih granica.

Pored stručnog, naučnog i pedagoškog rada na „Filozofskom fakultetu“ bio je Prodekan za nastavu, a u „Srpskoj akademiji nauke i umetnosti“ direktor „Etnografskog instituta“.

Jedan je od osnivača „Antropološkog društva Jugoslavije“ bio je još na pripremnom sastanku u Ljubljani 1958. godine, a zatim i na svim važnijim skupovima. Zajedno sa profesorom Škerljom sastavio je prvi nacrt Pravila Antropološkog društva Jugoslavije. Osnovao je publikacije „Posebna izdanja ADJ“ 1963. godine i „Glasnik Antropološkog društva Jugoslavije“ 1964. godine, a iste je dugi niz godina uređivao. Od osnivanja „Antropološkog društva Jugoslavije“ do raspada države bio je stalno u upravi društva na rukovodećim funkcijama prvi sekretar društva, a zatim potpredsednik, kao i dugogodišnji predsednik. Organizovao je kongrese „Antropološkog društva Jugoslavije“ u Srbiji, a pomagao je i u organizaciji u pokrajinama i drugim republikama širom zemlje. Takođe je učestvovao u organizaciji „Antropološkog društva Evrope“, zatim Prvog evropskog kao i Svetskog „Antropološko etnološkog kongresa u Jugoslaviji“. Sa nesmanjenim entuzijazmom, posle raspada naše zemlje, nastavlja da radi na očuvanju Antropološkog društva Jugoslavije bez članova iz Hrvatske i Slovenije, kao njegov predsednik i urednik „Glasnika Antropološkog društva“. Zatim intenzivno učestvuje, kao došivotni počasni predsednik, u radu „Antropološkog društva Srbije“ koje je nastalo transformacijom.

Tokom radnog veka akademik Vlahović prikupio je dragoceni material o stanovništvu kako naših tako i drugih naroda. Kao dobar poznavalac kineskog jezika za vreme boravka na Univerzitetu u Pekingu kod profesora Pej Ven Džuna napisao je značajnu knjigu pod naslovom „Život i običaji naroda Kine“, u kojoj je izneo saznanja o etničkim i antropološkim varijacijama naroda istočnog rasnog stabla. Svoja naučna iskustva i saznanja sažeto je izneo u kapitalnom delu „Narodi i etničke zajednice sveta“ u kojem su izneti razvoj i etnički procesi naroda i etničkih zajednica sveta. U svojim radovima glavnu pažnju je posvećivao etničkoj antropologiji i antropogenezi naroda i narodnosti Jugoslavije. Nemoguće je nabrojati sve, radove i knjige, ali neka kao „Srbija, zemlja, narod, život i običaji“ kao i „Čovek u vremenu i prostoru“ su za svakog antropologa i etnologa ovih prostora obavezna literatura.

Njegova delatnost raznovrsna i sveobuhvatna kakva je bila, visoko je ocenjena kada je izabran 1988. godine za Akademika „Crnogorske akademije nauke i umjetnosti“. Kao predsednik Odbora za etnologiju rukovodi proučavanjem etnoloških odlika Crne Gore i kao naučni sekretar „Enciklopedije Crne Gore“ omogućio je njen nastanak.

Objavio je velik broj priloga, rasprava, studija, preko 400, kao i 20 knjiga iz Etnologije kulturne istorije i antropologije u zemlji i inostranstvu. Bio je rukovodilac većeg broja projekata, a vredno je istaći izuzetno veliki i značajan projekat „Antropološke karakteristike dece i omladine Jugoslavije“, koji nažalost nije u potpunosti realizovan zbog dešavanja na prostorima Jugoslavije.

Za svoj veoma plodni, uspešni i značajni rad nagrađivan je velikim brojem odličja kako u svetu tako i u domovini, od Vukove nagrade, pa do Ordena rada sa Zlatnim vencem.

Supruga Breda, uvaženi etnolog, podržavala je njegov rad i omogućavala da on aktivno radi i daje veliki doprinos u radu našeg društva, a nama članovima da uživamo i proširujemo svoje vidike u njegovom društvu, sve do njegovog odlaska na večni počinak. Ovom prilikom joj izražavam poštovanje, blagodarnost i zahvalnost uz želju za dobro zdravlje i da se još mnoge godine družimo.

Moraju se istaći i njegovi moralni kvaliteti, njegove vrline, korektan odnos prema mladima, druželjubivost, blagost i spremnost za saradnju i pomoć. Uvažavali su ga i voleli kolege profesori, naučni radnici kako domaći tako i inostrani. Uvek će ostati u mislima onih koji su ga znali koji su čitali i čitaće njegove knjige i radove kao nezaobilazno dobro u antropološkoj nauci. Njegovom smrću izgubili smo vrsnog pedagoga, vrednog i radnog naučnika, iskrenog i dragog prijatelja.

Verica Božić-Krstić